

به فهرست اسامی جزایر بالا توجه کنید. نام جزیره شیدور را تاکنون شنیده‌اید؟ این جزیره، جزیره‌ای منحصر به فرد است که تنها ساکن آن «مار جعفری» است! این جزیره‌ی غیرمسکونی پناهگاه حیات وحش منحصر به فردی محسوب می‌شود و ورود به آن نیازمند اخذ مجوز از مقامات محیط زیست است. شاید این مجوز برای آنانی صادر می‌شود که روی مارهای جعفری این جزیره یا پرندگان و حیات وحش آن تحقیق می‌کنند.

جالب است بدانید که نام دیگر این جزیره، به خاطر حضور فعال مارهای جعفری، جزیره‌ی جعفری است

گمان نکنید که تعداد جزایر ایرانی در قلمرو خلیج فارس به همین اسامی که ذکر کردیم، محدود می‌شود. اولاً باید جزیره را تعریف کنید و بعد تازه ما نام جزایر وسیع را ذکر کرده‌ایم. صدها جزیره بزرگ و کوچک در سواحل استان‌های هرمزگان، بوشهر و خوزستان در جریان مد و جزر آب از آب سر برمی‌آورند و دوباره در آب فرو می‌روند. بنابراین، جزایری شبانه‌روزی‌اند. یعنی در شبانه روز چندبار به حالت جزیره در می‌آیند و سپس در آب مغروق می‌شوند!

اما اگر می‌خواهید تعداد جزایر وسیع ایرانی را بدانید، باید بگوییم در استان هرمزگان ۲۱ جزیره، در استان بوشهر ۱۲ جزیره و در استان خوزستان ۷ جزیره‌ی ایرانی وسیع، نام‌گذاری و شمارش شده‌اند. یعنی با این حساب، حداقل ۴۰ جزیره‌ی ایرانی در خلیج فارس وجود دارد. اسامی بقیه‌ی آن‌ها را می‌دانید؟! تالاب‌های زیبا و وسیع از دیگر محیط‌های زیستی پویا در خلیج فارس هستند. تالاب جنگل‌های حرا در قلمرو

واقعیت این است که اطلاعات ما، از ویژگی‌های زیستی خلیج فارس اندک است. اما این دلیل نمی‌شود که از این خلیج وسیع، زیبا و جان‌دار، داده‌های وسیع اکوسیستمی در دست نباشد. دانشمندان درباره‌ی ویژگی‌های زیستی خلیج فارس پژوهش‌های بسیار انجام داده‌اند و دریافته‌اند که در این پهنه‌ی آبی ۲۳۹۰۰۰ کیلومتر مربعی، جلوه‌های حیات به گونه‌ای است که می‌توان آن را محیطی پویا، منظومه‌ای جان‌دار و منحصر به فرد در سطح جهانی محسوب داشت. حتی برخی از مناطق آن به عنوان پناهگاه بین‌المللی حیات وحش در جهان شناخته شده و به ثبت رسیده‌اند.

و در قسمت‌های غربی حدود ۱۰ تا ۳۰ متر است. این ارقام یعنی آن که یکی از بهترین زیست‌گاه‌های مساعد برای پرورش انواع مرجان‌ها در این خلیج پهناور مهیاست.

در این آب‌ها حدود ۵۷ گونه آب‌سنگ مرجانی وجود دارند که در آب‌های زلال، گرم و مساعد خلیج فارس به زندگی و گسترش پهنه‌ها و جزایر مرجانی مشغول‌اند.

گونه‌های متفاوت مرجان، جزایر متعدد و زیبایی را تشکیل داده‌اند که شاید معروف‌ترین آن‌ها، یعنی جزیره‌ی کیش را دیده و یا تصاویر مرجان‌های آن شما را مبهوت کرده باشد.

مرجان‌ها برای رشد، علاوه بر آب زلال و گرم، به آب‌های کم‌تلاطم و به عمق ۱۰ تا ۳۰ متر نیاز دارند و این شرایط در خلیج فارس کاملاً فراهم است. علاوه بر جزیره‌ی کیش، در جزایر خارک، خارکو، لاوان، هندرابی، شیدور (جعفری)، فارس، فرور، بنی فرور، سیری، تنب بزرگ، تنب کوچک، ابوموسی، قشم، هنگام و لارک نیز می‌توان آثار رشد مرجان‌های زیبا را به شکل نواره‌ای در ساحل یا دریا و یا در تمام جزیره مشاهده کرد.

در طول ۱۰۰۰ کیلومتری آب‌های نیلگون خلیج فارس، آب‌سنگ‌های مرجانی، جنگل‌های حرا، خورهای متعدد، مصب رودها، جزایر منحصر به فرد زیستی، چشمه‌های آب گرم در نواحی ساحلی، معادن نمک و

آهن غنی، پارک‌های ملی ساحلی و تالاب‌های وسیع بین‌المللی، جلوه‌هایی زیبا از محیط زیست منحصر به فردی را ایجاد کرده‌اند که هر یک از آن‌ها می‌تواند موضوعی برای تحقیق و مقاله‌ای برای عرضه به دوست‌داران حیات وحش و خلیج زیبای همیشه فارس باشد.

عمق متوسط خلیج فارس در قسمت‌های شرقی بین ۵۰ تا ۸۰ متر

۹۴ درصد پهنه‌ی جنگلی حرای ایران در استان هرمزگان و بقیه در استان‌های سیستان و بلوچستان و بوشهر پراکنده شده‌اند

ایرانی بود که درباره‌ی جنگل‌های حرا به پژوهش پرداخت و ویژگی‌های آن‌ها را بررسی کرد. به همین دلیل، نام یکی

از گونه‌های درختان این جنگل‌های حرا (از خانواده‌ی شاه‌پسندیان)، به نام وی بوعلی سینا لقب گرفته است. این جنگل‌ها را می‌توان به مانگروهای ساحلی، دلتایی، جزیره‌ای و کنار آبراه‌های تقسیم کرد. برخی گونه‌های درختی جنگل‌های حرا، خاصیت علوفه‌ای دارند و برای شتران، گوسفندان و بزهای پراکنده در جزایر و سواحل خلیج فارس، غذایی خوش مزه و خوش خوراک فراهم می‌کنند.

همراه با بی‌شماری از گونه‌های گیاهی و جانوری، محیطی منحصر به فرد و بهشتی برای پژوهشگران محیط زیست فراهم آورده‌اند.

در بخش عسلویه در استان بوشهر نیز در سال ۱۳۸۲، نخستین پارک ملی ساحلی - دریایی به نام «پارک ملی نای‌بند» پیرامون خلیج نای‌بند به مساحت ۴۸۴۰۰ هکتار تأسیس شد که با سواحل متنوع صخره‌ای، ماسه‌ای، مرجانی و سنگی، مجموعه‌ی بی‌نظیری از منظومه‌ای پویا را در امتداد سواحل آب‌های خلیج فارس به وجود آورده‌اند. اگر بخواهیم درباره‌ی چشمه‌های متعدد آب گرم و سرد در امتداد سواحل خلیج فارس و جلوه‌های طبیعی و

رودهای گز و حرا در استان هرمزگان، بیش از ۱۵۰۰۰ هکتار وسعت دارند و در آن‌ها انواع دوزیستان، آبزیان، پرندگان و گونه‌های منحصر به فرد گیاهی و جانوری زندگی می‌کند. در این تالاب و تالاب‌های دیگر، پرندگان مهاجر برای خود خلوتی ساخته‌اند!

در این خلوت زمستانی حدود ۲۲ میلیون پرنده در سال مشغول گذراندن دوره‌ی مهاجرت زمستانی خود هستند

می‌توانید ۲۲ میلیون پرنده را در ذهن مجسم کنید؟ مثل ابری از پرنده‌های زیبا و متنوع با رفتارهای متفاوت به نظر می‌رسند.

تالاب دلتای رودشور، رود شیرین و رود میناب، ۱۱۸۰۰ هکتار وسعت دارد و تالاب تنگه‌خوران ۱۰۰ هزار هکتار. جزیره‌ی شیدور نیز خود داستان دیگری دارد که قدری از آن را مطالعه کردید. شاید وسیع‌ترین تالاب، تالاب شادگان در استان خوزستان باشد که به تنهایی ۴۲۵ هزار هکتار وسعت دارد. این تالاب شناخته شده، پناهگاه بین‌المللی حیات وحش شادگان لقب گرفته است و در آن به تنهایی ۲۰۰ گونه پرنده، دوزیست، خزنده و پستان‌دار

این جنگل‌ها هنگام مد و جزر آب‌های ساحلی در درون آب‌های پهنه‌ی گلی و ساحلی غرق می‌شوند و دوباره سر از آب به در می‌آورند.

خاص سواحل ایران در امتداد و در درون آب‌های این خلیج همیشه فارس نویسیم، سخن به درازا می‌کشد؛ اما از جنگل‌های حرا در امتداد سواحل خلیج فارس نمی‌توان گذشت.

بوعلی سینا، نخستین دانشمند